

BIURO

UL. GROTTGERA 26/3 · 80-311 GDAŃSK
TEL./FAX(48)(58)627-63-29, TEL.554-84-40

s p ó t k a z o o .

URBANISTYCZNE

Zamawiający: *Gmina Sierakowice*
Umowa Nr 6/99

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY SIERAKOWICE**

Październik 2002

UCHWAŁA NR /...../.....
Rady Gminy w Sierakowicach
Z

w sprawie
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Sierakowice

Działając na podstawie art. 6 ust. 6. ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz.139, zm.: z 1999 r. Nr 41, poz. 412, Nr 111, poz. 1279, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 109, poz. 1157, Nr 120, poz. 1268, z 2001r. Nr 5, poz. 42, Nr 14, poz. 124, Nr 100, poz. 1085, Nr 115, poz. 1229, Nr 154, poz. 1804), art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Nr 142 z 2001 r. poz. 1591) Rada Gminy Sierakowice uchwała, co następuje:

§ 1

1. Uchwala się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sierakowice.
2. Studium, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały i składa się z:
 - 1) tekstu Studium,
 - 2) załączników graficznych do Studium:
 - a) rysunek w skali 1 : 20000 „Synteza uwarunkowań”, który stanowi załącznik nr 1 do Studium,
 - b) rysunek w skali 1 : 20000 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, który stanowi załącznik nr 2 do Studium.
3. Rysunki i szkice poglądowe dołączone do tekstu mają charakter informacyjny i nie są podstawą badania spójności rozwiązań projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z polityką przestrzenną gminy określoną w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sierakowice.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy, a w szczególności zobowiązuje się Zarząd do:

- 1) sporządzenia opracowań projektowych i studialnych niezbędnych do prowadzenia prawidłowej polityki rozwoju gminy, o których mowa w rozdz. 11 tekstu Studium,
- 2) ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Sierakowicach informacji o uchwaleniu Studium.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy w Sierakowicach

UZASADNIENIE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy służy określeniu polityki przestrzennej gminy dla całego jej obszaru z uwzględnieniem uwarunkowań, celów i kierunków polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa oraz uwarunkowań miejscowych. Studium jest uchwalane przez radę gminy. Nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Zarząd Gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bada spójność rozwiązań projektów planów z polityką przestrzenną gminy określoną w Studium.

Dnia 20 kwietnia 1999 r. Rada Gminy w Sierakowicach podjęła uchwałę Nr XV/70/99 o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sierakowice. Opracowanie projektu studium zostało powierzone zespołowi autorskiemu Biura Urbanistycznego PPP w Gdańsku. Prace projektowe podzielono na trzy etapy: „Uwarunkowania”, „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” i „Polityka przestrzenna gminy – reguły zarządzania przestrzenią”. Po zakończeniu konsultacji i akceptacji opracowań cząstkowych projektu Studium przez Zarząd Gminy Sierakowice sformułowano projekt roboczy Studium, w którym zostały uwzględnione uwagi i postulaty zgłoszone na tym etapie prac. W sierpniu 2002 r. projekt ten został skierowany do opiniowania ustawowego, które zakończyło się w wrześniu 2002 r. Zgłoszone uwagi zostały wnikliwie rozpatrzone i w miarę zasadności uwzględnione.

Gmina Sierakowice jest obecnie obszarem intensywnego rozwoju działalności gospodarczej, głównie rzemieślniczo – przemysłowej wraz z funkcjami pochodnymi, takimi jak bazy, składy, transport, przy ograniczaniu roli rolnictwa. Najszybciej rozwijającym się ośrodkiem w gminie jest wieś Sierakowice. Procesy urbanizacyjne związane z żywiolowym rozwojem zainwestowania prowadzą do stopniowego przekształcania wsi w kierunku ośrodka o charakterze miejskim. Związane z tym dynamiczne przekształcenia struktury przestrzennej wymagają mechanizmów regulacyjnych i koordynacyjnych ukierunkowanych na równowagę rozwoju gospodarczego oraz kształtowanie ładu przestrzennego w gminie.

Zgodnie z wizją przedstawioną w Studium Gmina Sierakowice w 2015 roku to otwarte na świat miejsce na Kaszubach, o wysokiej jakości życia rodzin, oferujące europejskie standardy gospodarowania i jednocześnie osadzone w bogatej tradycji kaszubskiej. Misja gminy sformułowana w Studium określa główne cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego.

SPIS RZECZY

1. **WPROWADZENIE**
 - 1.1. Zespół autorski:
 - 1.2. Zawartość opracowania
2. **UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE**
 - 2.1. Zagadnienia środowiska przyrodniczego
 - 2.2. Analiza wartości, stanu zachowania i funkcjonowania środowiska kulturowego
 - 2.3. Analiza wartości, stanu zachowania i funkcjonowania krajobrazu
3. **UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE**
 - 3.1. Potencjał i procesy demograficzne - ujęcie jakościowo-ilościowe i przestrzenne
4. **UWARUNKOWANIA GOSPODARCZE**
 - 4.1. Potencjał gospodarczy gminy
 - 4.2. Ważne procesy i specyficzne zjawiska gospodarcze w gminie
 - 4.3. Struktura użytkowania i własności gruntów oraz gospodarka nieruchomościami
5. **UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I UZBROJENIA TERENU**
 - 5.1. Struktura systemu osadniczego i jakość jego elementów
 - 5.2. Zagospodarowanie służące turystyce i rekreacji
 - 5.3. Usługi publiczne i infrastruktura społeczna - stan i sposób funkcjonowania
 - 5.4. Infrastruktura transportowa
 - 5.5. Pozostałe systemy inżynieryjne
6. **UWARUNKOWANIA PRAWA MIEJSCOWEGO**
 - 6.1. Realizacja ustaleń planu ogólnego na terenie gminy Sierakowice
 - 6.2. Analiza miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Sierakowice uchwalonych w trybie ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym po 1.01.1995
 - 6.3. Wydane decyzje przestrzenne
7. **SYNTEZA UWARUNKOWAŃ – DIAGNOZA SYTUACJI GMINY**
 - 7.1. Problemy związane ze stanem i funkcjonowaniem gminy
 - 7.2. Podstawowe ograniczenia, możliwości i przyszłe problemy rozwoju oraz zagospodarowania przestrzennego
8. **ZAŁOŻENIA PROJEKTOWE**
 - 8.1. Wizja
 - 8.2. Misja
 - 8.3. Cele rozwoju gminy
9. **PROCES ZMIAN STRUKTURY PRZESTRZENNEJ GMINY - WIZJA EWOLUCJI**
 - 9.1. Procesy demograficzne
 - 9.2. Charakterystyka dotychczasowych zmian struktury przestrzennej
 - 9.3. Zagrożenia i bariery rozwoju struktury przestrzennej gminy
 - 9.4. Wizja ewolucji struktury przestrzennej gminy
10. **KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY**
 - 10.1. Podstawowe zasady kształtowania struktury przestrzennej oraz gospodarowania przestrzenią
 - 10.2. Kształtowanie i ochrona środowiska przyrodniczego
 - 10.3. Ochrona i kształtowanie wartości środowiska kulturowego i krajobrazu

- 10.4. Kierunki rozwoju struktury osadniczej gminy oraz głównych miejscowości
- 10.5. Komunikacja
- 10.6. Kierunki rozwoju poszczególnych systemów infrastruktury technicznej
- 10.7. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
- 10.8. Obszary przewidziane do realizacji zadań i programów uwzględniających uwarunkowania, cele i kierunki ponadlokalnej polityki przestrzennej

11. POLITYKA PRZESTRZENNA GMINY - REGUŁY ZARZĄDZANIA PRZESTRZENIĄ DLA GŁÓWNYCH DZIEDZIN GOSPODARKI I ŻYCIA SPOŁECZNEGO W GMINIE

- 11.1. Polityka ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ich racjonalnego wykorzystania
 - 11.2. Polityka rozwoju systemów infrastruktury technicznej i transportowej, warunkująca poprawę środowiska zamieszkania i obsługi mieszkańców, możliwości rozwoju gospodarki
 - 11.3. Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych i gospodarowania mieniem gminnym
 - 11.4. Polityka lokalizacyjna
 - 11.5. Wnioski kierowane do gmin sąsiednich i samorządu województwa
 - 11.6. Studia i opracowania ważne dla realizacji polityki przestrzennej gminy
- 12. LITERATURA I MATERIAŁY ARCHIWALNE**

1

WPROWADZENIE

1. WPROWADZENIE

1.1. Zespół autorski:

- Zespół głównego projektanta:

mgr inż. arch. Krystyna Narbutt-Ochocińska - upr. urb. nr 1221/91 - główny projektant

mgr inż. arch. Mariusz Fudala - upr. urb. nr 1609

mgr inż. arch. Tomasz Płocke - upr. bud. nr 01/Gd/00

- zagadnienia programowo-przestrzenne:

arch. Beata Szelağ

mgr Agnieszka Gadecka

Robert Jakrzewski

mgr inż. arch. Małgorzata Momont

dr inż. arch. Jadwiga Pankau

mgr inż. arch. Wiesław Zymni

mgr inż. arch. Anna Kaczorowska-Fudala

mgr inż. arch. Iwona Markesić

- środowisko przyrodnicze:

mgr Szymon Świtajski

- komunikacja:

dr inż. Lech Michalski

- gospodarka wodno - ściekowa i regulacja stosunków wodnych:

mgr inż. Barbara Jodłowska

1.2. Zawartość opracowania

Na opracowanie składa się niniejszy opis oraz rysunki stanowiące:

Rys. nr 1 „Synteza uwarunkowań” w skali 1: 20 000,

Rys. nr 2 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” w skali 1: 20 000.

Do tekstu Studium dołączone są tematyczne szkice i rysunki poglądowe o charakterze informacyjnym.

2

UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

2. UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

2.1. Zagadnienia środowiska przyrodniczego

2.1.1 *Struktura i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego*

2.1.1.1 *Warunki fizjograficzne - zasoby i uwarunkowania*

Obszar gminy Sierakowice pod względem geomorfologicznym charakteryzuje się dużym urozmaiceniem, typowym dla obszarów pojezierzy młodoglacjalnych. Wyróżnić tu należy cztery zasadnicze formy ukształtowania terenu:

- **wysoczyzny moreny dennej;**
- **wyniesienia moreny czołowej;**
- **rynny polodowcowe;**
- **równiny sandrowe.**

Układ wyróżnionych form ukształtowania terenu w granicach gminy Sierakowice odzwierciedla dawne procesy geomorfologiczne związane z rzeźbotwórczą, głównie akumulacyjną rolą lądolodu, z którego formami fazy południowobałtyckiej mamy do czynienia. W szczegółowej regionalizacji Pojezierza Kaszubskiego (Gacki, Szukalski, 1979) wyznaczono trzy submezoregiony, w granicach gminy występują fragmenty trzech:

- **Wysoczyzny Mojuszewsko-Mirachowskie.**
- **Międzyjezierze Jasieńsko-Gowidlińskie;**
- **Pagóry Kamienieckie.**

Surowce naturalne

Zgodnie z „Inwentaryzacją złóż i wyrobisk kopalin stałych oraz składowisk odpadów na obszarze gminy Sierakowice” (1994) oraz informacją Geologa Wojewódzkiego w Gdańsku (2001) na terenie gminy Sierakowice nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Spotkać tu można jedynie liczne miejsca występowania torfu oraz eksploatacji kruszywa naturalnego, w postaci piasków, pospótek i żwirów, wydobywanych na potrzeby lokalne do celów budowlanych. Taka budowa geologiczna, a zwłaszcza występowanie utworów powierzchniowych w postaci glin powoduje, że zasoby surowcowe gminy są małe.

Wody

Charakter **obiegu wody** na terenie gminy Sierakowice jest typowy dla obszarów młodoglacjalnych. Układ współczesnej sieci hydrograficznej uwarunkowany jest ukształtowaniem terenu i jego morfogenezą. Obszar gminy położony jest w obrębie czterech dorzeczy:

- **Łupawy,**
- **Słupi,**
- **Łeby,**
- **Raduni.**

Istotnym elementem hydrograficznym w granicach gminy Sierakowice są jeziora. Ich liczba jest znacząca, przy czym dominują małe powierzchniowo tzw. „oczka”. Często pomimo ich małych rozmiarów i głębokości pełnią istotną funkcję

retencyjną. Do największych jezior należą: J. Gowidlińskie, Kamienieckie, Potęgowskie.

W północnej części gminy przebiega orientacyjna granica **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 114 „Maszewo”**. Jest to zbiornik porowy obejmujący powierzchnię ponad 100 km², o średniej głębokości warstwy wodonośnej od 5 do 10 m. Wstępne zasoby tego zbiornika wynoszą 43 tysiące m³. Aktualnie trwają prace dokumentacyjne mające na celu określenie granic zbiornika i w razie potrzeby określenie jego obszaru ochronnego.

Gleby gminy Sierakowice należą do grup gleb słabych i bardzo słabych. Ich występowanie charakteryzuje się dużą zmiennością przestrzenną, związaną z ukształtowaniem i budową geologiczną terenu. W generalnej ocenie przydatność rolnicza gleb tu występujących jest niewielka. Na podstawie klasyfikacji bonitacyjnej ponad 92% gleb zaliczona została do V i VI klasy. W związku z tym należałoby minimalizować zmiany w użytkowaniu gruntów rolnych klasy IV na nieleśne i nierolnicze.

Z powodu znacznego zróżnicowania rzeźby terenu, w obrębie gminy istnieją obszary narażone na rozwój procesów erozyjnych, której przejawami są wyraźne ślady zmywu gleby, żłobiny erozyjne i wąwozy. Najbardziej narażonymi na erozję gleb terenami są zbocza dolin i rynien polodowcowych uprawiane rolniczo, zwłaszcza grunty orne, gdzie spadki terenu przekraczają 10%. Według dotychczasowych badań (OBiKŚ, 1989) na terenie gminy procesami erozji gleb w stopniu silnym i bardzo silnym zagrożonych było ponad 1400 ha użytków rolnych, co stanowi około 13% ogólnej ich powierzchni. Na terenach tych wszelka działalność powinna zmierzać do ograniczenia procesów erozyjnych poprzez stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, w tym fitomelioracyjnych.

2.1.1.2 Warunki ekologiczne - walory i struktura przestrzenna

Obszar gminy Sierakowice charakteryzuje się bardzo zróżnicowanymi walorami środowiska biotycznego. Obok bardzo cennych zbiorowisk roślinnych, w tym objętych ochroną rezerwatową, występują tereny całkowicie zdegradowane, pozbawione szaty roślinnej. Większość kompleksów leśnych położona jest w północno-wschodniej i wschodniej części gminy, gdzie wchodzi w skład Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, a ich północna część nosi tradycyjną nazwę Mirachowskich Lasów. W granicach gminy Sierakowice, na podstawie szczegółowych prac inwentaryzacyjnych (wg „Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Sierakowice” (1991) wyróżniono następujące typy zbiorowisk roślinnych:

- lasy dębowo-grabowe (grądy) i żyzne buczyny;
- kwaśne buczyny;
- kwaśne dąbrowy;
- łąki olszowe;
- olsy i zarośla wierzbowe;
- bory i brzeziny bagienne;
- nasadzenia drzew na gruntach;
- zbiorowiska szuwarów właściwych i turzycowych;
- torfowiska przejściowe;
- łąki i pastwiska oraz ich postacie degeneracyjne;
- suche murawy i wrzosowiska;
- zbiorowiska synantropijne (segetalne i ruderalne).

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Sierakowice

Na terenie gminy Sierakowice najcenniejsze zbiorowiska zachowały się w obrębie terenów nieprzydatnych lub trudno dostępnych dla upraw (pagóry czołowo-morenowe, zbocza dolin rzecznych i rynien polodowcowych, izolowane zagłębienia terenu i rozległe tereny podmokłe). Szczególną rolę w strukturze i funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego gminy odgrywają liczne, drobne zbiorowiska związane z terenami o płytkim poziomie wód gruntowych (torfowiska, szuwały itp.).

2.1.1.3 Ochrona przyrody - stan prawny i uwarunkowania

Obszar gminy Sierakowice cechuje stosunkowo duże nagromadzenie obiektów i terenów objętych formami ochrony przyrody - stosownie do Ustawy z dnia 16 października 1994 r. o ochronie przyrody. Występują tu następujące formy ochrony przyrody:

- 1 park krajobrazowy: **Kaszubski Park Krajobrazowy** wraz z otuliną;
- 3 rezerваты przyrody: **Kurze Grzędy, Jezioro Turzycowe, Żurawie Chrusty;**
- 1 obszar chronionego krajobrazu: **Gowidliński Obszar Chronionego Krajobrazu;**
- 4 zespoły przyrodniczo krajobrazowe: **Rynna Potęgowska, Rynna Kamieniecka i Rynna Mirachowska, Dolina Łeby w KPK;**
- 8 pomników przyrody – głazy i drzewa
- 2 parki zabytkowe: w Tuchlinie i Sierakowicach.

Znaczna część powierzchni gminy podlega ochronie w postaci Kaszubskiego Parku Krajobrazowego.

Kaszubski Park Krajobrazowy (KPK)

Park krajobrazowy utworzony został w 1983 roku. Jest położony w centralnej części Pojezierza Kaszubskiego i obejmuje zespół Jezior Raduńsko-Ostrzyckich, Wzgórza Szymbarskie oraz kompleks Lasów Mirachowskich z zespołem Jezior Potęgowskich. Powierzchnia Parku wynosi 33.202 ha, z czego w granicach gminy Sierakowice znajduje się 5134 ha - co stanowi ponad 15 % ogólnej powierzchni parku. Prawie połowa Parku zajęta jest przez użytki rolne, 34% powierzchni zajmują lasy i około 10 % jeziora. Środowisko przyrodnicze KPK reprezentuje zestaw cech typowych dla obszarów młodoglacjalnych, do których należą (za „Materiałami do monografii przyrodniczej regionu gdańskiego. T. II”, 2000):

- *genetyczne i morfometryczne urozmaicenie rzeźby terenu;*
- *występowanie złożonych układów form dolinnych, zwłaszcza rynien polodowcowych;*
- *mozaikowe zróżnicowanie pokrywy litologiczno-głębowej;*
- *duży udział terenów nie włączonych do systemu odwadniania powierzchniowego, czyli terenów bezodpływowych;*
- *duży wpływ jezior na kształtowanie się obiegu wody w zlewniach;*
- *różnorodność zbiorowisk roślinnych.*

Szata roślinna KPK charakteryzuje się dużym bogactwem zbiorowisk i flory. Wśród lasów przeważają lasy mieszane i liściaste. W wyższych położeniach występują buczyny, w niższych partiach zboczy grądy, a w dnach dolin łęgi jesionowo-wiązowe i jesionowo-olszowe. W wielu miejscach na siedliskach lasów liściastych, w wyniku nieprawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej, występują bory sosnowe, ze znacznym udziałem obcego tu świerka. Dużym zróżnicowaniem charakteryzują się zachowane w wielu miejscach zbiorowiska łąkowe,

torfowiskowe i wodne. Obszar KPK jest intensywnie użytkowany gospodarczo, zwłaszcza w zakresie rolnictwa, rekreacji, osadnictwa i leśnictwa. Efektem tego jest znaczny stopień antropizacji, a miejscami dewastacji środowiska przyrodniczego. Największym problemem minionych lat był żywiolowy rozwój zainwestowania rekreacyjnego, zwłaszcza w postaci indywidualnych domków letniskowych. W wielu miejscach spowodowało to utratę walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Dla ochrony środowiska KPK przed negatywnymi wpływami z zewnątrz ustanowiono wokół niego otulinę, której powierzchnia wynosi aktualnie 32. 494 ha. Otulina ta zajmuje centralną część gminy Sierakowice, na zachód od obszaru parku.

Rezerваты przyrody

Występujące w granicach gminy Sierakowice rezerваты przyrody położone są równocześnie w granicach Kaszubskiego Parku Krajobrazowego. Są to następujące rezerваты:

Kurze Grzędy

Początkowo utworzony jako rezerwat ornitologiczny w 1916 r., w celu ochrony stanowiska głąszca i jego miejsc lęgowych. Ponownie rezerwat został utworzony w 1957 r., a jego powiększenie nastąpiło w 1989 r. Aktualna powierzchnia obejmuje 170,7 ha. Rezerwat florystyczny obejmujący mszary i niewielkie zbiorniki dystroficzne otoczone borem bagiennym oraz lasem bukowym i bukowo-dębowym porastającym obrzeża mineralne. Chroni największe na Pojezierzu Kaszubskim torfowisko wysokie, stanowiska bardzo rzadkich gatunków roślin niższych, charakterystyczny dla tego typu siedlisk zespół ptaków wodno-błotnych oraz potencjalne stanowiska głąszca. Obecnie prowadzi się działania renaturyzacji zmierzającej do odtworzenia siedliska właściwego dla tego gatunku.

Jezioro Turzycowe

Rezerwat florystyczny utworzony w 1959 r. i powiększony do obecnej wielkości (powierzchnia 11,39 ha) w 1989 r. Pierwotnie obejmował jezioro dystroficzne wraz z otaczającym płem mszarnym dla ochrony jedyne go na Pomorzu stanowiska turzycy skąpokwiatowej. W skutek niekorzystnych zmian siedliskowych spowodowanych zrębem zupełnym stanowisko to całkowicie zniknęło. Obecnie podjęto działania w celu odtworzenia warunków siedliskowych wymaganych przez ten gatunek.

Żurawie Chrusty

Rezerwat torfowiskowy o powierzchni 21,82 ha, utworzony w 1990 r. Obejmuje jezioro dystroficzne z klasycznie wykształconą i strefowo rozmieszczoną roślinnością wysokotorfowiskową na brzegu, a w dalszej części pasem boru bagiennego.

W granicach gminy Sierakowice występuje również przestrzenna forma ochrony przyrody będąca elementem regionalnego systemu ochrony przyrody – **Gowidliński Obszar Chronionego Krajobrazu**. Obszar ten charakteryzuje się młodoglacjalnym krajobrazem ciągów wzgórz morenowych i rozległych równin sandrowych. Urozmaicenie wprowadzają rozległe, głębokie rynny jeziorne jeziora Mausz i Jeziora Gowidlińskiego. Występują tu odcinki przelomowe Słupi. Charakterystycznymi elementami szaty roślinnej są rozległe lasy bukowe i bukowo-dębowe położone na obszarach wysoczyznowych w części północnej. W części południowej występują bory mieszane i bory świeże związane z siedliskami sandrowymi. W zagłębieniach terenu licznie występują drobne oczka wodne, torfowisk lub obszary podmokłe.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

W granicach gminy Sierakowice w 1998 r. utworzone zostały zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Ustanowiono je w wyniku zatwierdzenia „Planu Ochrony KPK”. W granicach gminy występują fragmenty następujących zespołów przyrodniczo-krajobrazowych:

Rynna Potęgowska jest to unikalna w skali Pojezierza Kaszubskiego rynna jeziorna obejmująca różnorodne struktury przyrodnicze naturalne i seminaturalne, o dużych walorach kulturowych i fizjonomicznych;

Rynna Kamieniecka, rynna jeziorna z harmonijnym krajobrazem rolno-leśnym o małym stopniu przekształcenia przez osadnictwo;

Rynna Mirachowska, rynna polodowcowa o małym stopniu przekształcenia antropogenicznego, z harmonijnym krajobrazem rolno-leśnym;

Dolina Łeby w KPK, poligenetyczna forma dolinna, wykorzystywana przez Łebę, z licznymi ostojami ptaków wodno-błotnych.

Główne cele ustanowienia zespołów przyrodniczo-krajobrazowych to (za „Materiałami do monografii przyrodniczej regionu gdańskiego. T. II“):

- *zachowanie ciągłości przestrzennej struktur przyrodniczo-krajobrazowych o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania przyrody KPK;*
- *zachowanie ciągłości przestrzennej struktur przyrodniczo-krajobrazowych o szczególnym znaczeniu dla zachowania połączeń KPK z regionalnymi strukturami przyrodniczymi jego otoczenia;*
- *ochrona harmonijnego krajobrazu seminaturalnego i kulturowego o szczególnym znaczeniu dla identyfikacji specyfiki krajobrazowej KPK;*
- *ochrona ostoi zwierząt, stanowisk rzadkich gatunków roślin i cennych zbiorowisk roślinnych związanych z formami dolinnymi, a zwłaszcza z terenami hydrogenicznymi w ich dnach.*

W granicach gminy Sierakowice ustanowiono dotychczas **8 pomników przyrody**. Ich charakterystyka, według rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Gdańsku, zawarta jest w tabeli 2.1, a rozmieszczenie prezentuje rys. nr 1 studium.

Tabela 2.1 Wykaz pomników przyrody w gminie Sierakowice

Lp.	Numer rejestru WKP	Rodzaj pomnika	Lokalizacja
1.	705	Lipa drobnolistna	Wieś Sierakowice
2.	762	Dąb szypułkowy	Wieś Sierakowice
3.	962	Sosna pospolita	Leśnictwo Wygoda
4.	963	Buk pospolity	Leśnictwo Wygoda
5.	964	Sosna wejmutka	Leśnictwa Bącka Huta
6.	1023	Lipa drobnolistna	Mojużewska Huta
7.	1024	Jałowiec pospolity	Koryta
8.	1043	Głaz narzutowy	Mojużewska Huta

źródło: według rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody w Gdańsku

2.1.2 Antropizacja środowiska przyrodniczego - źródła i przejawy

2.1.2.1 Warunki aerosanitarnie

Na podstawie analizy materiałów archiwalnych oraz prac terenowych, za główne źródła zanieczyszczeń do atmosfery na terenie gminy Sierakowice uznano:

- zanieczyszczenia komunikacyjne (emisja liniowa wzdłuż ciągów komunikacji samochodowej przebiegających przez teren gminy);
- emitory obiektów przemysłowych i rzemiosła uciążliwego;
- źródła ciepła indywidualnej i wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej;
- emisję niezorganizowaną pyłu z terenów pozbawionych roślinności i z terenów o utwardzonej nawierzchni, głównie komunikacyjnych, placów budów oraz dawnych wyrobisk surowców mineralnych;
- emisje niezorganizowane pochodzące z ferm hodowlanych, głównie w zakresie odorów oraz tlenków azotu;
- emisje punktowe z obiektów intensywnego ogrodnictwa (szklarnie, tunele foliowe);

W ostatnich latach źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego o wzrastającym znaczeniu jest komunikacja samochodowa. Rozkład i natężenie zanieczyszczeń związany jest przede wszystkim z przebiegiem tras komunikacyjnych. Wielkość wpływu na środowisko komunikacji samochodowej w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego uwarunkowana jest natężeniem ruchu pojazdów. Przez obszar gminy Sierakowice przebiegają dwie drogi o randze dróg wojewódzkich o nr 211 i 214. Badania ruchu samochodowego w 2000 r. wskazują, że średnioroczne dobowe natężenie ruchu na tych drogach wynosiło:

na odcinku drogi nr 214 Sierakowice – Lębork	4700 P/dobę
na odcinku drogi nr 214 Stężycza – Sierakowice	1500 P/dobę
na odcinku drogi nr 211 Kartuzy – Sierakowice	3800 P/dobę
na odcinku drogi nr 211 Gowidlino – Puzdrowo	2800 P/dobę

W porównaniu do roku 1995, wzrost ruchu wyniósł średnio około 40%, jednak na odcinku drogi nr 214 z Sierakowic do Lęborka wzrost ten wynosi nawet ponad 200%. Zanieczyszczenia komunikacyjne i związana z tym emisja liniowa wzdłuż ciągów komunikacyjnych może niekorzystnie wpływać na roślinność, zwłaszcza na przyuliczne drzewa oraz na zdrowie przebywających w jej otoczeniu ludzi. To negatywne oddziaływanie spowodowane jest emisją spalin samochodowych zawierających m.in. metale ciężkie, dwutlenek siarki i tlenki azotu oraz pyły.

Emisja niezorganizowana pochodząca z obiektów hodowlanych, głównie drobiu i trzody chlewnej powoduje przede wszystkim wzrost zawartości w powietrzu atmosferycznym tlenków azotu oraz odorów. Uciążliwość wymienionych obiektów koncentruje się głównie w najbliższym ich sąsiedztwie, powodując pogorszenie warunków aerosanitarnych i jakości życia okolicznych mieszkańców. W przypadku zespołów kilku ferm oddziaływanie może osiągnąć większe rozmiary i oddziaływać na znaczny obszar. W gminie Sierakowice występuje kilkadziesiąt tego typu obiektów, z nagromadzeniem w rejonach wsi Tuchlina, Puzdrowa, Gowidlina i Pałubic.

Jednostkowymi obiektami powodującymi największe zanieczyszczenia atmosfery w granicach gminy Sierakowice są: Wytwórnia Mas Bitumicznych i Zakład Produkcji Betonu – Oddział Zamiejskowy „Prefabetu”. Oba zakłady położone przy drodze Sierakowice - Kartuzy, w obrębie śródleśnej polany (stacja

kolejowa) powodują ponadnormatywne zanieczyszczenia powietrza (np. tlenek siarki). Uciążliwość tych zakładów związana jest z przestarzałymi technologiami produkcji.

2.1.2.2 Warunki akustyczne

Na terenie gminy Sierakowice głównymi źródłami uciążliwości pogarszającymi warunki akustyczne w skali lokalnej są:

- ruch pojazdów samochodowych, uciążliwy na głównych ciągach komunikacyjnych, poziom hałasu tu występujący uzależniony jest od wielkości ruchu na drogach kołowych, przy intensywności 100-400 pojazdów na godzinę hałas osiąga 75-95 dB (Maciak, 1996), najbardziej uciążliwym z tego powodu szlakiem jest droga wojewódzka nr 214 na odcinku Sierakowice-Lębork;
- zakłady przemysłu drzewnego i stolarnie powodujące znaczne uciążliwości o charakterze lokalnym;
- liczne zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane w obrębie zwartej zabudowy o funkcji mieszkaniowej.

Z punktu widzenia mieszkańców obiektami powodującymi szczególne uciążliwości akustyczne o lokalnym charakterze, na terenie gminy Sierakowice są małe tartaki i stolarnie oraz wszelkiego rodzaju objekty obsługi komunikacji - warsztaty samochodowe, blacharnie i lakiernie, często występujące w obrębie zabudowy mieszkaniowej. Pomimo oddziaływania ww. źródeł hałasu w generalnej ocenie obszar gminy Sierakowice poza pasami drogowymi charakteryzuje się korzystnymi warunkami akustycznymi.

2.1.2.3 Zanieczyszczenie wód

Przez teren gminy Sierakowice przepływa kilka większych rzek. Największa, jej górny odcinek, to Słupia. Drugą pod względem hydrologicznym rzeką jest Bukowina, dopływ Łupawy. Dla Słupii i jej dopływów pierwsze kompleksowe badania wykonano na początku lat dziewięćdziesiątych (1990). Brak jest aktualnych pomiarów na Słupii, w granicach gminy Sierakowice, w związku z reformą administracyjną, Słupia jest badana jedynie w części dawnego województwa słupskiego (źródło: materiały WIOŚ nie publikowane). Na terenie gminy nie znalazły się więc żadne punkty pomiarowe dotyczące stanu czystości wód płynących.

Badaniami czystości objęte są większe jeziora w granicach gminy Sierakowice. W tabeli 2.2 zaprezentowano wyniki z ostatnich lat oraz zaprezentowano klasę odporności jeziora na dalsze zanieczyszczenia.

Tabela 2.2 Stan czystości i klasy odporności jezior na degradację na terenie gminy Sierakowice.

lp.	nazwa jeziora	Klasa czystości	Rok badania	Klasa odporności na degradację
1	Gowidlińskie	II	1997	3
2	Kamienieckie	III	1995	3
3	Potęgowskie	III	1995	1
4	Junno	II	1995	2